11.04.2016

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Viite: HE 39/2016 vp; Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työntekijöiden lähettämisestä ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

# SOSIAALI- TERVEYSMINISTERIÖN ASIANTUNTIJALAUSUNTO KOSKIEN 7 §:SSÄ TARKOITETUN TYÖNTEKIJÖIDEN LÄHETTÄMISESTÄ TEHTÄVÄN ILMOITUKSEN TEKNISTÄ TOTEUTTAMISTA

Sosiaali- ja terveysministeriö kannattaa hallituksen esityksen hyväksymistä ja antaa tällä lausunnolla lisätietoa työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle työntekijöiden lähettämistä koskevan ilmoituksen toimeenpanemiseksi tarvittavan tietotekniikan kehittämisestä.

Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo lisätiedon antamisen tarpeelliseksi, koska tietotekniikan kehittämistä koskeva suunnittelu on vasta alkuvaiheessa ja hallituksen esitys yksinään ei kuvaa täysin tietotekniikkaa koskevia, uusimpia suunnitelmia. Uusimmissa suunnitelmissa on otettu huomioon monen eri viranomaisen tarve saada tietoa ulkomaalaisista yrityksistä. Suunnitelmat ovat hallitusohjelman mukaisia, muun muassa siilojen purkamisen ja viranomaisten välisen tiedonkulun parantamisen osalta.

Hallituksen esityksen myötä saatavat, viranomaisen vastaanottamat työntekijöiden lähettämistä koskevat ilmoitukset sijoitettaisiin uusimpien suunnitelmien mukaan todennäköisesti Verohallinnon julkiseen työnantajarekisteriin, johon jo tällä hetkellä työntekijöitä lähettävät ulkomaiset työnantajat ovat voineet ilmoittautua.

Verohallinnon työnantajarekisteristä tieto voitaisiin jakaa kaikille niille viranomaisille ja viranomaistehtäviä tekeville, jotka tarvitsevat tiedon ulkomaisista työnantajista. Nämä sähköiset tietovirrat ovat jo olemassa pääosin.

Työsuojeluviranomaisille kuuluisi ilmoitusten tekemisen valvonta ja työsuojeluviranomainen saisi tiedon ilmoituksesta heti ilmoituksen saavuttua, jotta reaaliaikainen työsuojeluvalvonta lähettäviin yrityksiin olisi mahdollista.

Kuten hallituksen esityksestä käy ilmi, tällä hetkellä ei ole tietoa siitä, kuinka paljon Suomessa toimii ulkomaisia yrityksiä. Ulkomaisia työnantajia koskevat pääsääntöisesti samat velvollisuudet kuin suomalaisia työnantajia. Näiden velvoitteiden noudattamista Suomessa hoitavat ja valvovat monet viranomaiset tai julkista tehtävää hoitavat yhteisöt. Näillä kaikilla viranomaisilla on yhteinen tiedontarve.

Muun muassa valtiovarainministeriö on selvittänyt vuonna 2013 yhdessä Verohallinnon kanssa Verohallinnon ulkomaisten työntekijöiden ja yritysten verovalvontaa (VM030:00/2013). Kyseisessä selvityksessä tunnistettiin sama tarve, mihin nyt käsiteltävänä oleva hallituksen esitys vastaa omalta osaltaan. Lisäksi muun muassa Verohallinnon Kansallinen tulorekisteri - hankkeessa (KatRe) on

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio 09 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

tunnistettu ulkomaisten työnantajien osalta tietojen saamisen ja käsittelyn vaikeuksia.

Ulkomaiset yritykset olisi tunnistettava ja yksilöitävä Suomessa, jotta viranomaisten ja sopimuskumppaneiden tiedonvaihdot onnistuisivat ja yritykset olisi mahdollista yksilöidä. Tämä on suunniteltu ratkaistavan todennäköisesti Y-tunnuksen käytöllä. Nykyinen Y-tunnus on tarkoitettu yritysten ja yhteisöjen yksilöintiin, eikä se itsessään perusta tai anna oikeuksia. Y-tunnus on myös mahdollista saada ilman rekisteröitymistä. Y-tunnus on yleisin yritysten tai työnantajien tunniste Suomessa. Muut työntekijöiden lähettämistä koskevalla ilmoituksella annettavat tiedot on lueteltu hallituksen esityksen 7 §:ssä.

Ulkomainen yritys - tai suomalainen sopimuskumppani ulkomaisen yrityksen puolesta - tekisi työntekijöiden lähettämistä koskevan ilmoituksen ennen työnteon aloittamista Suomessa. On suunniteltu, että viranomaiset toteuttaisivat ilmoituslomakkeen vapaasti käytettäväksi internetverkossa, jotta ilmoituskynnys olisi matala. Myös palveluntarjoajan kautta lähetettävä ilmoitus olisi mahdollinen.

Ilmoituksen tiedot validioitaisiin ensimmäisen viranomaiskontaktin yhteydessä - tämä viranomainen voisi olla Verohallinto, työsuojeluviranomainen tai jokin muu viranomainen. Ilmoitukset sijoitettaisiin Verohallinnon julkiseen työnantajarekisteriin, johon jo tällä hetkellä työntekijöitä lähettävät ulkomaiset työnantajat ovat voineet ilmoittautua. Verottajan työnantajarekisteristä tieto voitaisiin jakaa kaikille niille viranomaisille ja viranomaistehtäviä hoitaville, jotka tarvitsevat tiedon ulkomaisista työnantajista. Nämä sähköiset tietovirrat ovat jo olemassa pääosin.

Työntekijätieto

Työntekijöiden lähettämistä koskevan ilmoituksen tietosisältöön on harkittu otettavaksi mukaan myös työntekijätieto, mutta siitä on luovuttu valmistelun kuluessa.

Työntekijän yksilöintitieto lisäisi työnantajan hallinnollista taakkaa eikä työntekijälista olisi välttämättä luotettava vielä ilmoituksen tekovaiheessa, joten työntekijätieto ei siten aina hyödyttäisi viranomaisten suorittamaa valvontaa, koska valvonta kohdistuu vain toteutuneisiin työkomennuksiin. Henkilötietojen käsittelystä koituisi myös suhteessa saavutettavaan hyötyyn merkittävät tekniikan kehittämisen lisäkustannukset, erityisesti kun otetaan huomioon ilmoitusten ennakoitu rajallinen määrä. Myös EU:n tulevan tietosuoja-asetuksen tavoite on, että turhan henkilötiedon keräämistä vältetään. Koska työntekijöiden lähettämistä koskevan ilmoituksen mahdollisella työntekijätiedolla saavutettavat hyödyt olisivat hyvin epävarmat, voisi työntekijätieto osoittautua ”turhaksi”.

Ylitarkastaja Teija Inkilä